

**KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY**

**Rzeczpospolita
Polska**

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Obszary zmeliorowane jako istotny element retencji wody

Powiaty: wieruszowski, wieluński, pajęczański
4.12.2025 godzina 9:15-9:45

Prof. dr hab. inż. Edmund Kaca
Instytut Technologiczno-Przyrodniczy
Państwowy Instytut Badawczy w Falentach

Klimatyczne i glebowo-wodne wskaźniki (kryteria) potrzeby rozwoju nawodnień i odwodnień

1) klimatyczny bilans wodny

$$KBW = P - ET_o, \quad (1)$$

2) niedobór opadów

$$N = ETR - P_{ef}, \quad (2)$$

3) niedobór wodny – zapotrzebowanie na wodę do nawodnień:

$$Z = ETR - P_{ef} - RU - Q, \quad (3)$$

4) zapotrzebowanie na wodę do nawodnień ze stałym „wysokim” zwierciadłem wody gruntowej (np. we wprowadzaniu rolnictwa bagiennego):

$$Z = (ETR + \Delta R) - P_{ef} - RU - Q, \quad (4)$$

ET_o – wysokość ewapotranspiracji wskaźnikowej, mm,

ETR – ewapotranspiracja planowanego użytku (parowanie terenowe) w warunkach nawodnień, mm,

P - opady mierzone, mm,

P_{ef} - opady efektywne (zwilżających glebę), mm,

RU – retencja użyteczna jako dyspozycyjny zapas wody użytecznej ($DZWU$) na początku rozpatrywanego okresu, mm,

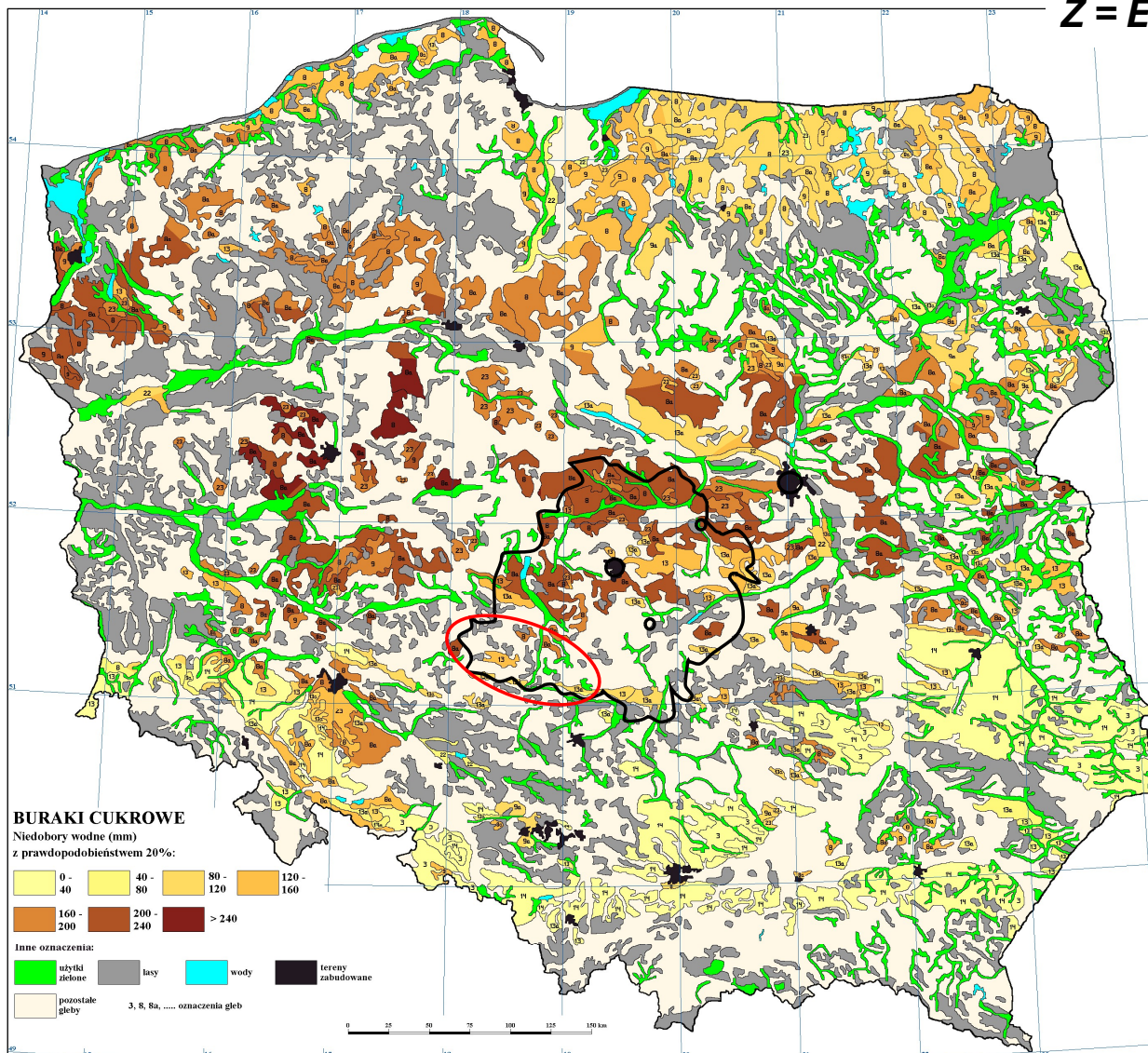
ΔR - wymagany przyrost retencji poprzez nawodnienie i podniesienie zwierciadła wody gruntowej na pożądaną poziom na początku rozpatrywanego okresu, mm,

Q – zasób wody z hydrologicznego zasilanie gleby w wodę w rozpatrywanym okresie, zależny od typu hydrologicznego zasilania gleby w wodę (THZ), mm,

Mapa niedoborów wodnych dla buraka cukrowego

(J.Ostrowski, L. Łabędzki i in.)

$$Z = ETR - P_{ef} - RU - Q$$

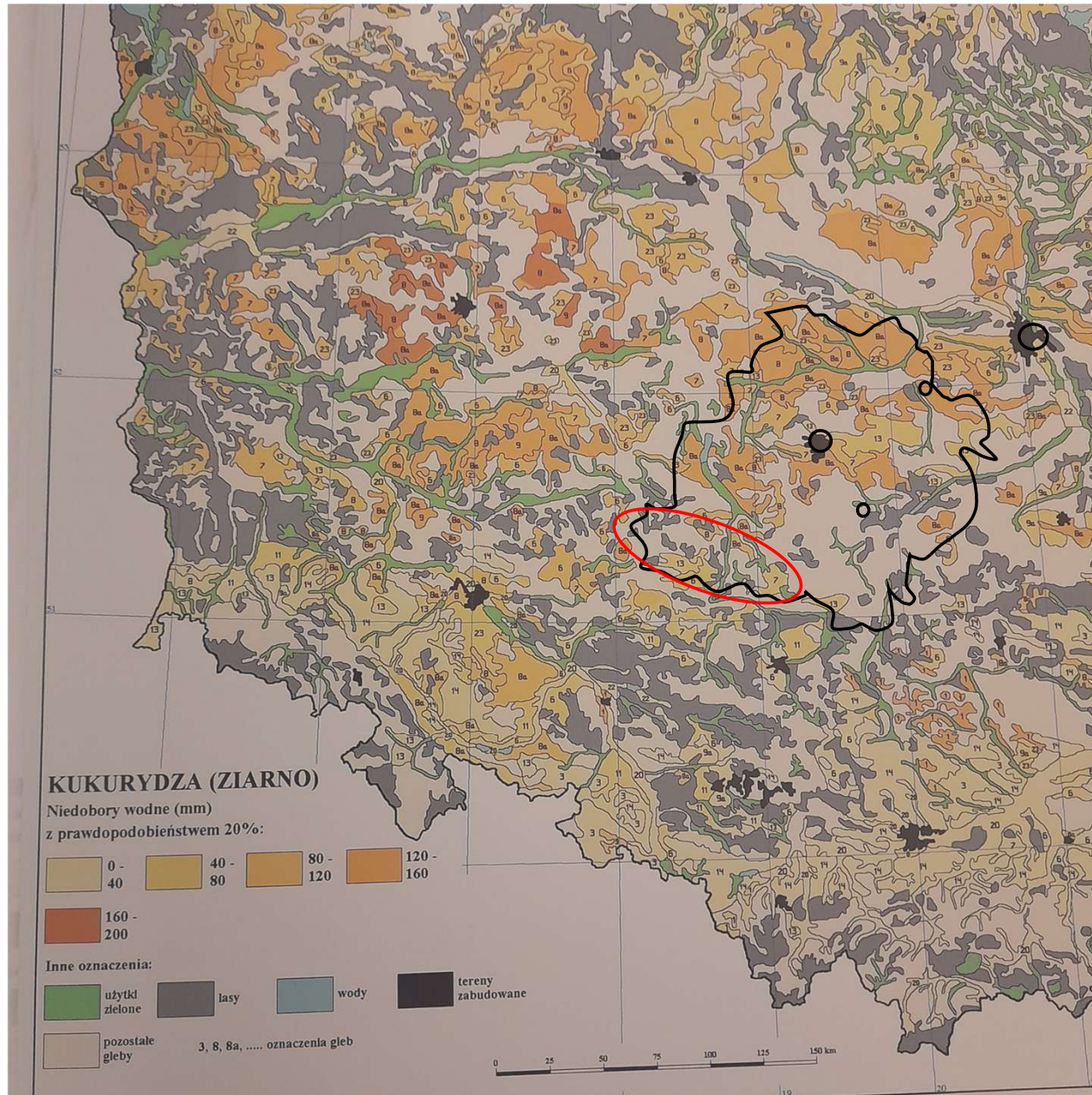
SYMBOLE I NAZWY WYSTĘPUJĄCYCH GLEB:

- 3 - czarnoziemy
- 8 - gleby brunatne wytworzone z glin lekkie
- 8a - gleby płowe wytworzone z glin lekkie
- 9 - gleby brunatne wytworzone z glin średnie
- 9a - gleby płowe wytworzone z glin średnie
- 13 - gleby brunatne wytworzone z pyłów wodnego pochodzenia
- 13a - gleby płowe wytworzone z pyłów wodnego pochodzenia
- 14 - gleby brunatne i płowe wytworzone z lessów i utworów lessowatych
- 22 - mady lekkie i średnie
- 23 - czarne ziemie

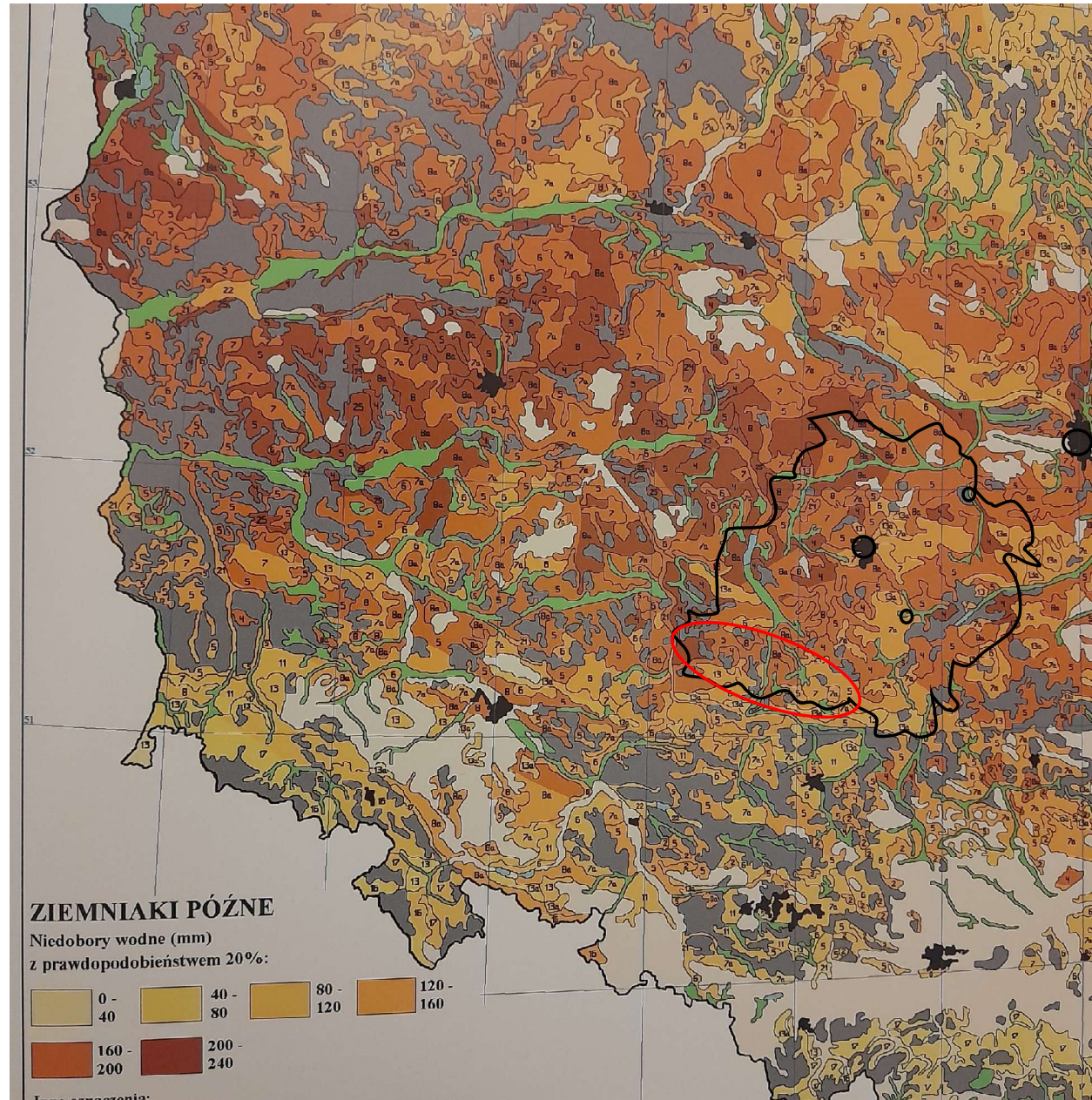
Wykonali: J. Ostrowski, L. Łabędzki i in.
IMUZ Falenty, IGiK Warszawa

prawdopodobieństwo

1-p=20%

Wykonali: J. Ostrowski, L. Łabędzki i in.
 IMUZ Falenty, IGiK Warszawa

SYMBOLE I NAZWY WYSTĘPUJĄCYCH GLEB:

- 3 - czarnoziemy
- 8 - gleby brunatne wytworzone z glin lekkie
- 8a - gleby płowe wytworzone z glin lekkie
- 9 - gleby brunatne wytworzone z glin średnie
- 9a - gleby płowe wytworzone z glin średnie
- 13 - gleby brunatne wytworzone z pyłów wodnego pochodzenia
- 13a - gleby płowe wytworzone z pyłów wodnego pochodzenia
- 14 - gleby brunatne i płowe wytworzone z lessów i utworów lessowatych
- 22 - mady lekkie i średnie
- 23 - czarne ziemie

Wykonali: J. Ostrowski, L. Łabę
 IMUZ Falenty, IGIK Warszawa

Kryteria przyrodnicze oceny potrzeb i możliwości rozwoju melioracji

```
graph TD; A[Kryteria przyrodnicze oceny potrzeb i możliwości rozwoju melioracji] --> B[Nawodnień]; A --> C[Odwodnień]; B --> D["Potrzeby:  
1) klimatyczne,  
2) glebowo-wodne,  
Możliwości:  
3) hydrologiczne,  
4) przyrodniczo-ekologiczne (0,06)."]; C --> E["Potrzeby:  
1) Klimatyczne,  
2) glebowo-wodne,  
3) hydrologiczne,  
Możliwości:  
4) przyrodniczo-ekologiczne."];
```

Nawodnień

Potrzeby:

- 1) klimatyczne,
- 2) glebowo-wodne,

Możliwości:

- 3) hydrologiczne,
- 4) przyrodniczo-ekologiczne (0,06).

Odwodnień

Potrzeby:

- 1) Klimatyczne,
- 2) glebowo-wodne,
- 3) hydrologiczne,

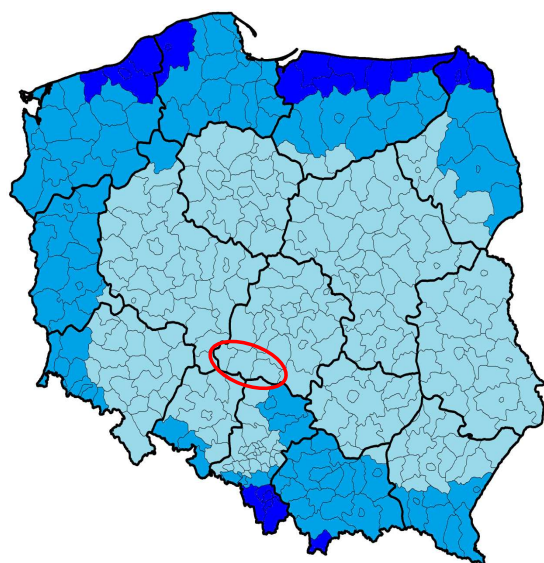
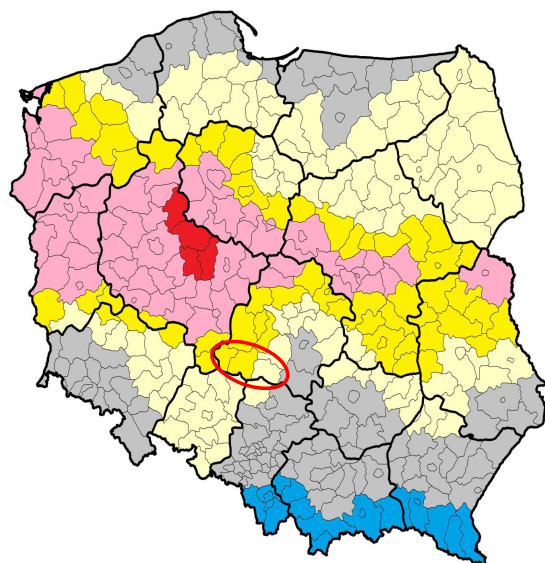
Możliwości:

- 4) przyrodniczo-ekologiczne.

Klimatyczny Bilans Wodny (KBW) $KBW = P - ET_o$

Kategoryzacja klimatycznych bilansów wodnych za okres letni (KBWL) i za okres zimowy (KBWZ) lata 1970 -2004, jako wskaźników klimatycznej zasadności rozwoju odpowiednio nawodnień i odwodnień

Wskaźnik klimatyczny zasadności rozwoju:					
nawodnień			odwodnień		
Kat.	Opis KBWL	KBWL, mm	Kat.	Opis KBWZ	KBWZ, mm
1	Nadmiarowy	$KBWL > 100$	1	Zrównoważony	$KBWZ \leq 50$
2	Zrównoważony	$-100 \leq KBWL \leq 100$	2	Lekko nadmiarowy	$50 < KBWZ \leq 100$
3	Lekko niedoborowy	$-150 \leq KBWL < -100$	3	Silnie nadmiarowy	$100 < KBWZ \leq 150$
4	Umiarkowanie niedoborowy	$-200 \leq KBWL < -150$	4	Skrajnie nadmiarowy	$KBWZ > 150$
5	Silnie niedoborowy	$-250 \leq KBWL < -200$			
6	Skrajnie niedoborowy	$KBWL < -250$			

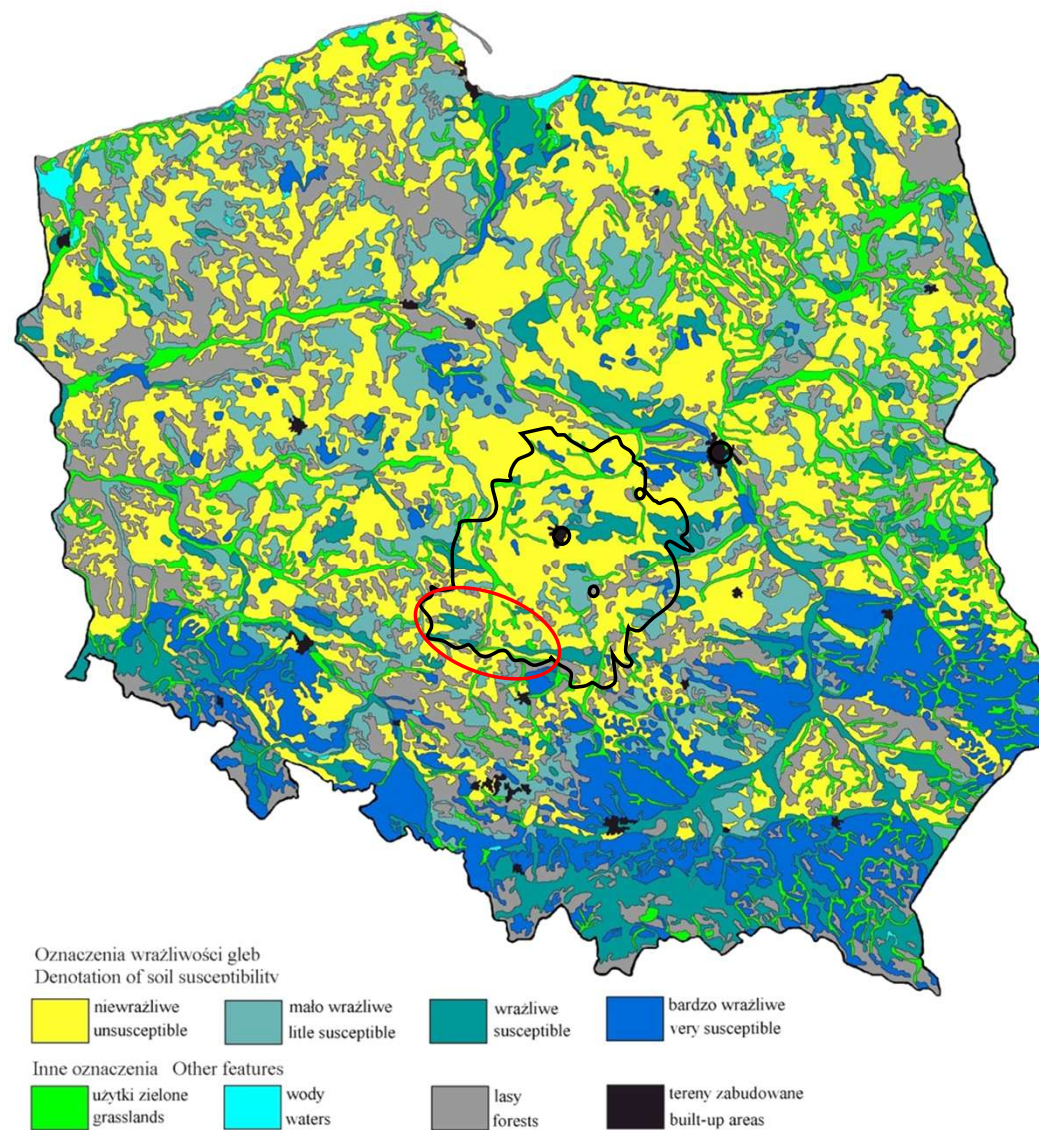
Opr. L. Łabędzki - ITP

Model diagnostyczny uwarunkowań glebowo-wodnych i preferencji melioracyjnych zgeneralizowanych jednostek glebowych (wg J. Ostrowskiego ITP)

Wyznaczniki diagnozy		Parametry diagnostyczne		Ozna- czenia
1	2	3		4
Potencjał produkcyjny	wysoki	1, 2, 1z, 10	Kompleksy rolniczej przydatności gleb	1
	średni	3, 4, 5, 8, 11, 2z		2
	niski	6, 7, 9, 12, 13, 3z		3
Dominujące zasilanie wodą	opadowe	A, B, R, C, AB	Typy gleb	4
	gruntowe	D, F, T, M, E		5
Zdolność retencyjna	duża	> 30	Połowa pojemność wodna obj. % w 100 cm warstwie gleby	6
	średnia	20 - 30		7
	mała	< 20		8
Przewodnictwo wodne	niezakłócone	jednorodna (np. piasek, glina)	Tekstura profilu gleby	9
	zakłócone	niejednorodna (np. piasek na glinie)		10
Warunki natlenienia gleby	korzystne	> 8	Odporność redoks pod-ornej warstwy gleby przy t = 15°C T ₃₀₀ = dni (doby)	11
	ograniczone	5 - 8		12
	niekorzystne	1 - 5		13
Preferencje melioracyjne	nawodnienie	ocena ekspercka		14
	odwodnienie	ocena ekspercka		15
	brak	ocena ekspercka		16

Mapa wrażliwości gleb na hydroooksygeniczną degradację

(J. Ostrowski i in.)

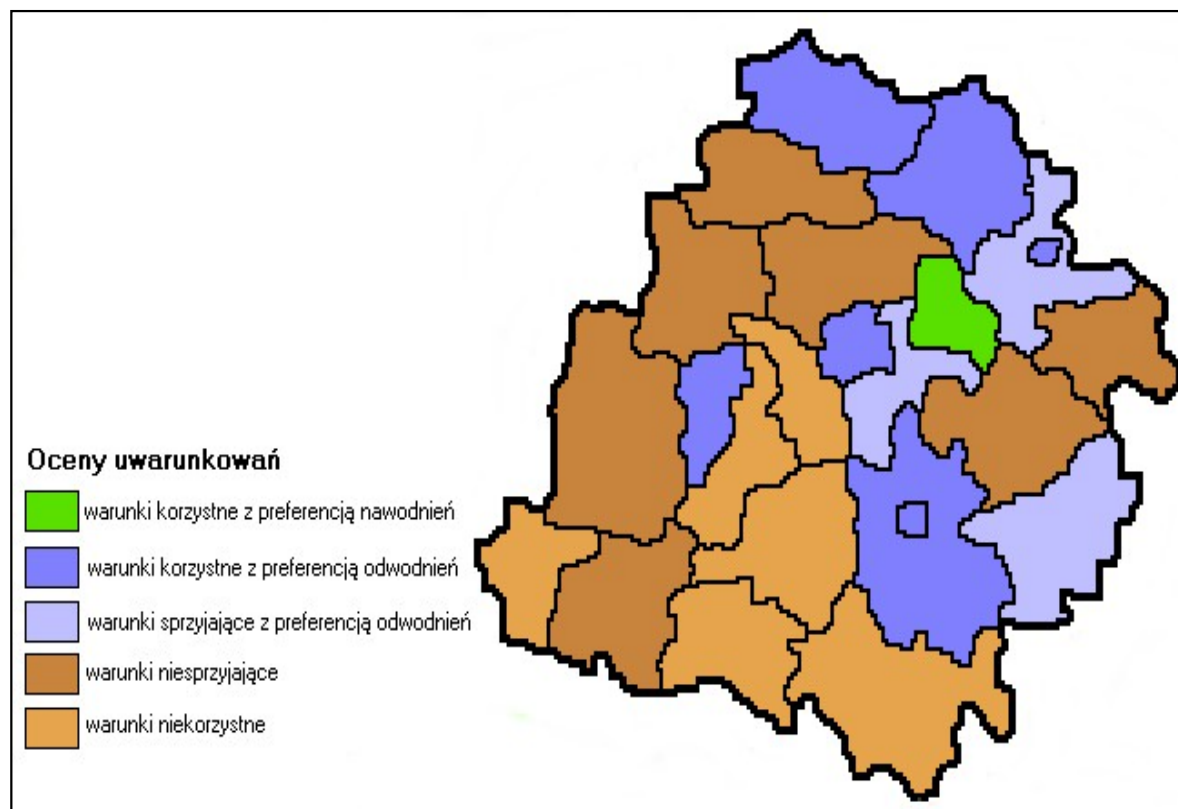

Wykonali: J. Ostrowski, L. Łabędzki i in.
IMUZ Falenty, Instytut Agrofizyki Lublin

Zestawienie powiatów w woj. łódzkim z ocenami glebowo-wodnych uwarunkowań rozwoju melioracji

(wg. J. Ostrowskiego ITP)

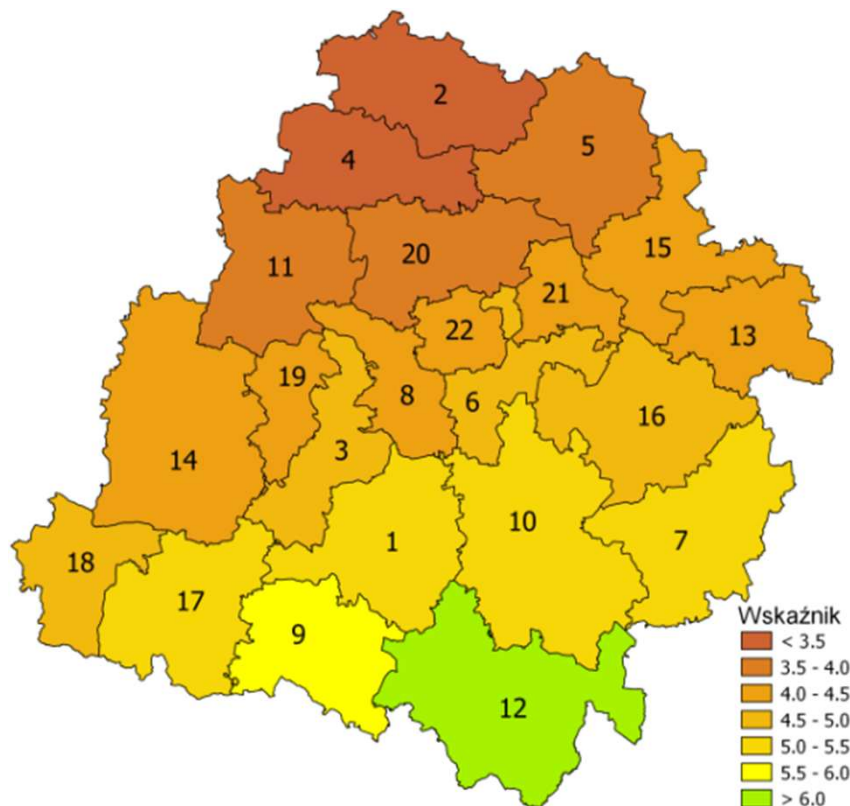
Powiat	Struktura przestrzenna dominujących uwarunkowań glebowo wodnych % pow. UR															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Warunki korzystne z preferencją nawodnień																
brzeziński		82		75			82		81			85		63		
Warunki korzystne z preferencją odwodnień																
kutnowski	51				56		84			75		73			56	
łowicki		47			66		63			57		52			61	
piotrkowski		56			55		50			52		51			59	
zduńskowolski		58			66		70			64		58			64	
Warunki sprzyjające z preferencją odwodnień																
łódzki wschodni		79		59			79		61			61			41	
opoczyński		51		77				64	51		64				50	
skierniewicki		68		60			70		62			68			44	
Warunki niesprzyjające																
łęczycki	64			66			69			57	38					65
poddębicki		48			54			48	51			51				40
rawski		49		92			59		89			58				47
sieradzki		43		77				49	55		49					55
tomaszowski		58		63				54	63		59					47
wieluński		44		60			52		71			43				49
zgierski		53		70				60		58		57				39
Warunki niekorzystne																
bełchatowski			72	67				70	72		64					64
łaski			57	57				56	57		56					56
pabianicki			48		50			50	52		48					52
pajęczański			61	80				69	74		50					51
radomszczański			62	80				51	67		51					51
wieruszowski			63	82				74	77		57					61
	Poten. produkcyjny			Zasil.wodą		Zdoln. Retencyjne			Przew.wod.		Warun. natlenienia		Preferencje melior.			

Niesprzyjające warunki odnoszą się do rolniczej przestrzeni produkcyjnej o właściwych lub uregulowanych stosunkach powietrzno-wodnych.

Warunki niekorzystne dotyczą gruntów rolnych niskiej jakości, których nie można poprawić, stosując zabiegi wodno-melioracyjne.

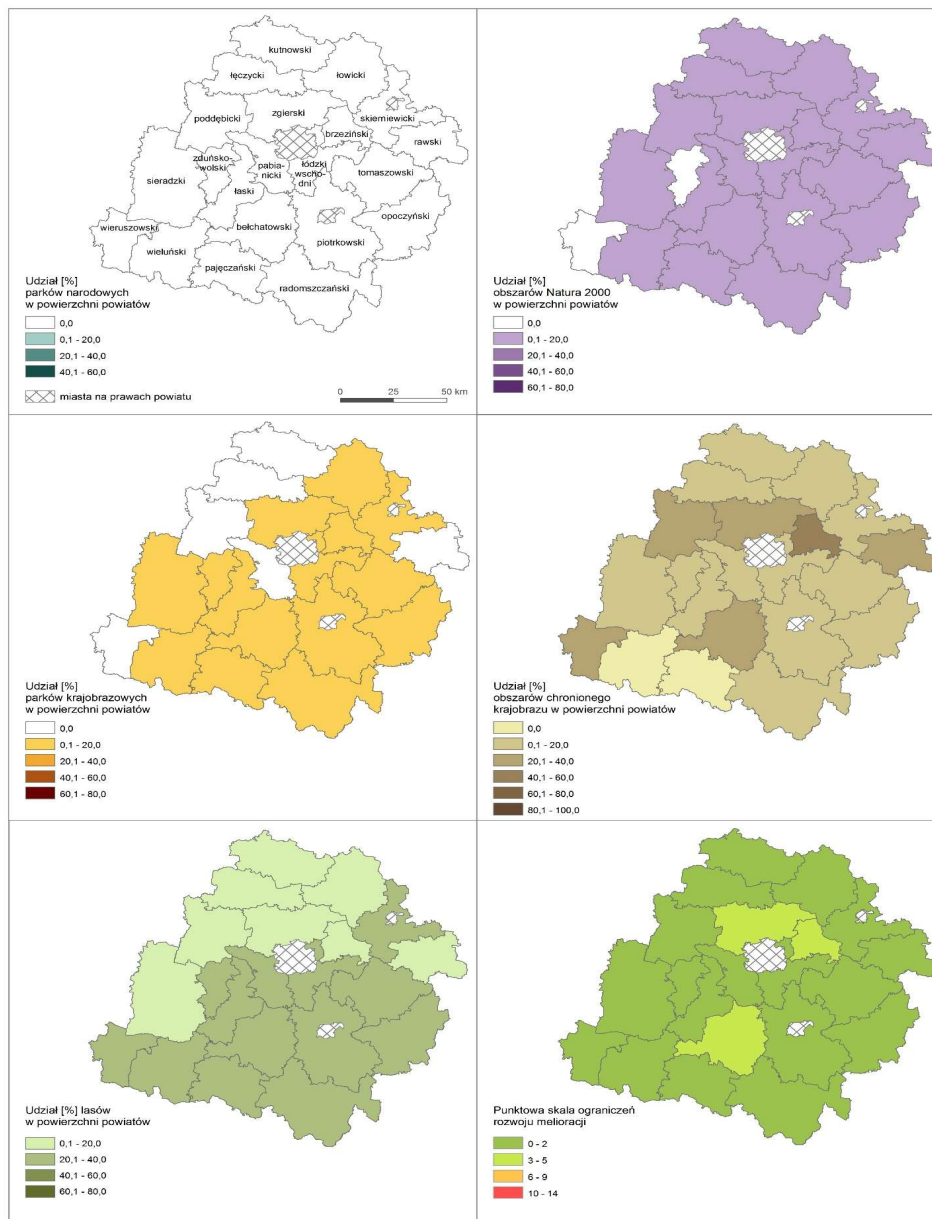
Mapa oceny glebowo-wodnych uwarunkowań rozwoju
melioracji w województwie
łódzkim; źródło: opracowanie J.Ostrowski - ITP

Charakterystyka powierzchniowych zasobów wodnych wód płynących w poszczególnych powiatach: wskaźnik średniego rocznego odpływu jednostkowego SSq , $dm^3 \cdot s^{-1} \cdot km^{-2}$ za okres 1951 - 2010 (opr. T. Szymczak - ITP)

powiaty:

- 1 = bełchatowski,
- 2 = kutnowski,
- 3 = łaski,
- 4 = łęczycki,
- 5 = łowicki,
- 6 = łódzki wschodni,
- 7 = opoczyński,
- 8 = pabianicki,
- 9 = pajęczański,
- 10 = piotrkowski,
- 11 = poddębicki,
- 12 = radomski,
- 13 = rawski,
- 14 = sieradzki,
- 15 = skierniewicki,
- 16 = tomaszowski,
- 17 = wieluński,
- 18 = wieruszowski,
- 19 = zduńskowolski,
- 20 = zgierski,
- 21 = brzeziński,
- 22 = m. Łódź;

Wyniki analizy ograniczeń rozwoju melioracji w województwie łódzkim wynikających z udziału w powierzchni powiatów wielkoobszarowych form ochrony przyrody; stan na rok 2011; źródło: opracowanie W. Dembek, Z. Oświecimska-Piasko ITP, wg danych GUS, GDOŚ, EEA i PRG

SYNTEZA

Kryteria przyrodnicze oceny potrzeb i możliwości rozwoju melioracji

Nawodnień

Potrzeby:

- 1) klimatyczne (waga 0,35),
- 2) glebowo-wodne (0,40),

Możliwości:

- 3) hydrologiczne (0,19),
- 4) przyrodniczo-ekologiczne (0,06).

Odwodnień

Potrzeby:

- 1) klimatyczne (waga 0,26),
- 2) glebowo-wodne (0,36),
- 3) hydrologiczne (0,11),

Możliwości:

- 4) przyrodniczo-ekologiczne (0,27).

Zasadność Odwodnień
wg metody Electre III

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

 Miasta na prawach powiatu

25 0 25 50 km

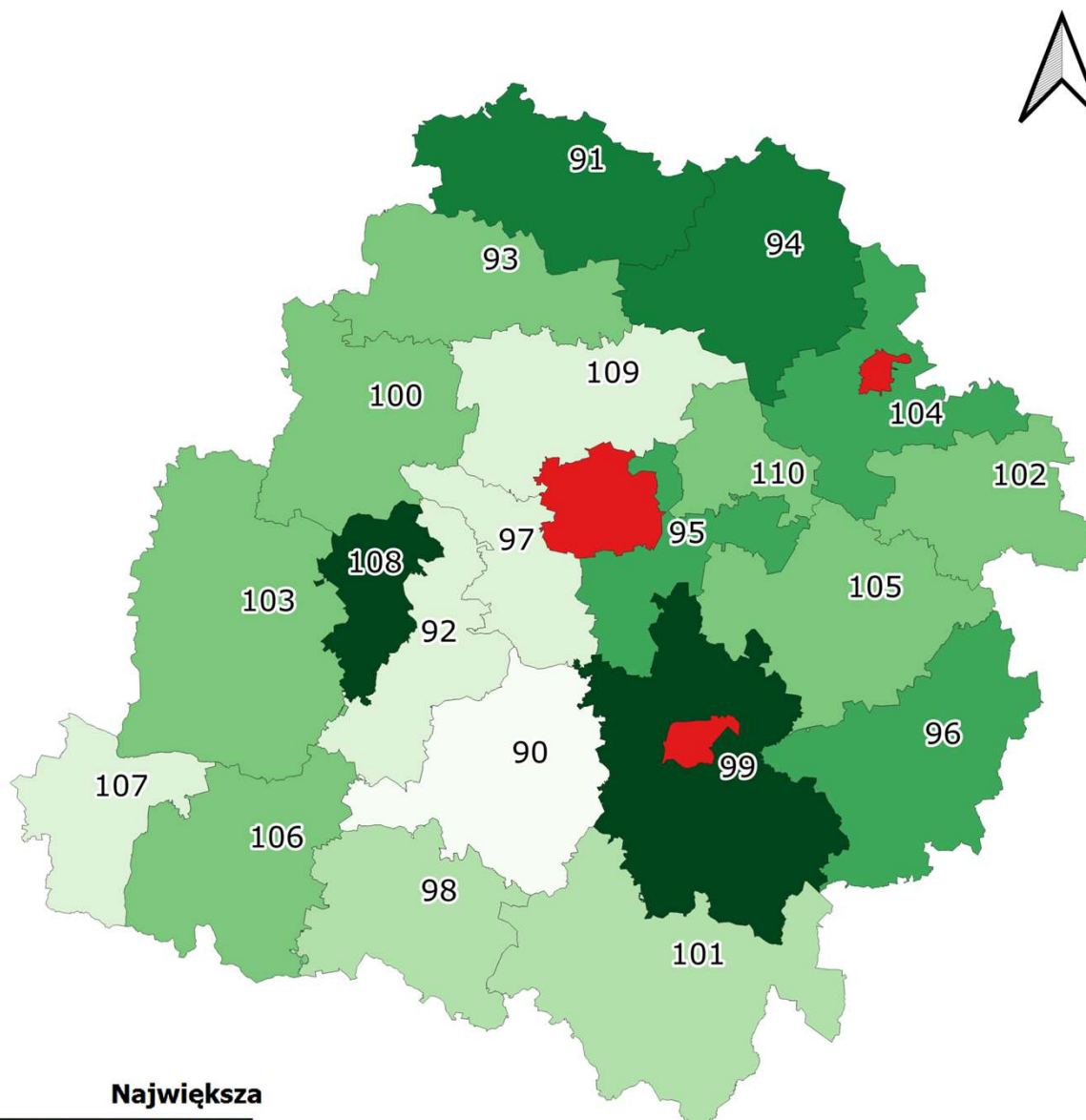

99	piotrkowski
101	radomszczański
90	betchatowski
95	łódzki wschodni
96	opoczyński
97	pabianicki
98	pajęczański
105	tomaszowski
110	brzeziński
92	łaski
94	łowicki
100	poddębicki
102	rawski
103	sieradzki
104	skierniewicki
106	wieluński
107	wieruszowski
108	zduńskowolski
109	zgierski
91	kutnowski
93	łęczycki

Zasadność rozwoju odwodnień

Najmniejsza

Największa

Opr. E. Kaca i in. ITP-PIB

Zasadność Nawodnień
wg metody Electre III

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

 Miasta na prawach powiatu

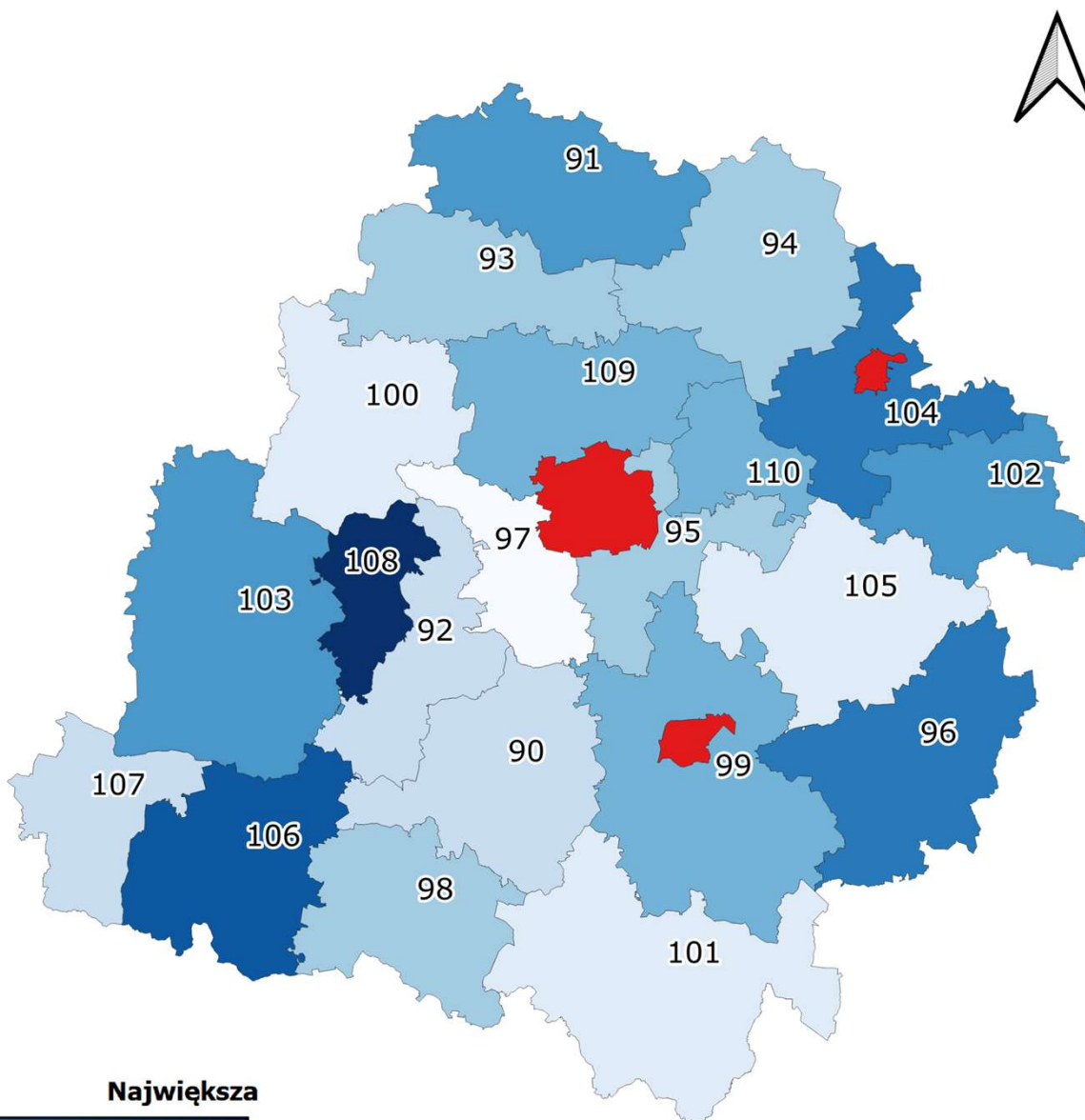

99	piotrkowski
101	radomszczański
90	betchatowski
95	łódzki wschodni
96	opoczyński
97	pabianicki
98	pajęczański
105	tomaszowski
110	brzeziński
92	łaski
94	łowicki
100	poddębicki
102	rawski
103	sieradzki
104	skierniewicki
106	wieluński
107	wieruszowski
108	zduńskowolski
109	zgierski
91	kutnowski
93	łęczycki

Zasadność rozwoju nawodnień

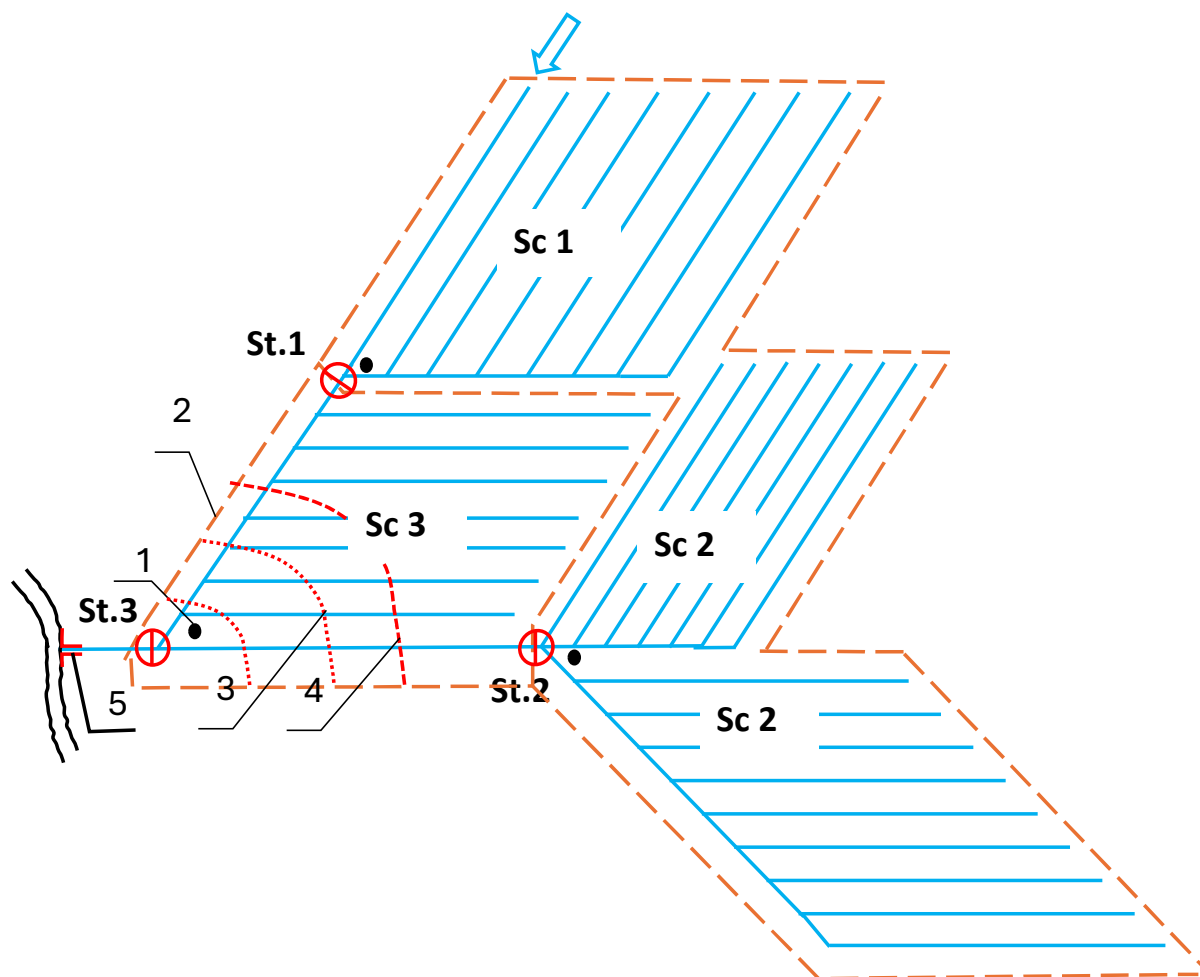
Najmniejsza

Największa

Opr. E. Kaca i in. ITP-PIB

Sterowanie retencyjnością i retencją na obszarach zmeliorowanych

Dział drenarski z trzema sekcjami drenarskimi (wyróżniona sekcja Sc 3).

Oznaczenia:

Sc – sekcja drenarska,

St. - studnia drenarska z regulatorem piętrzenia wody,

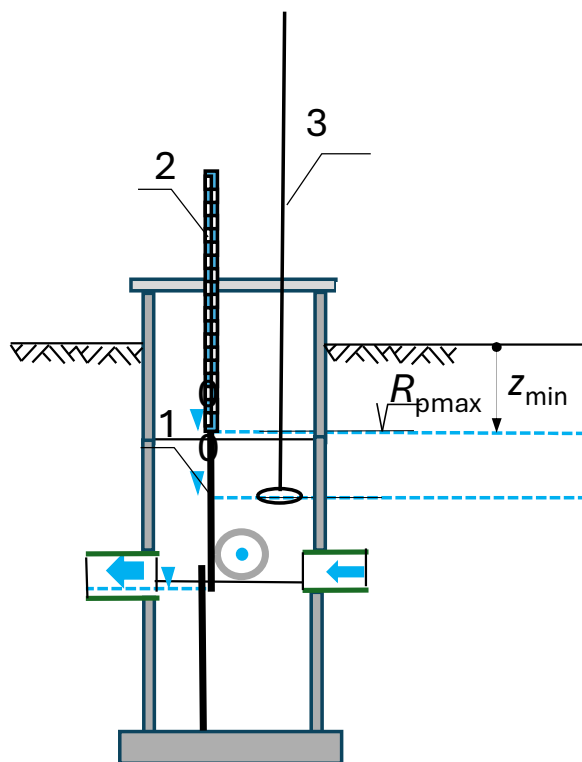
1 – studzienka obserwacyjna piętrzenia wody (opcjonalnie),

2 – granice sekcji,

3 – zmienna granica piętrzenia wody gruntowej w zbiorniku gruntowym,

4 – granica piętrzenia wody w zbiorniku gruntowym przy maksymalnym poziomie piętrzenia wody w studni St.3,

5 – wylot drenarski (Opr. E. Kaca – ITP-PIB)

Minimalna norma odwodnienia $z_{\min}$ gruntów ornych

Grupa granulometryczna	Mięszczość głównej masy korzeniowej roślin, z_a , cm						
	0	10	20	30	40	50	60
Piasek luźny	21	26	31	36	41	46	51
Piasek gliniasty	25	30	35	40	45	50	55
Gлина piaszczysta/glina lekka	37	42	47	52	57	62	67

Schemat studni drenarskiej z regulatorem piętrzenia

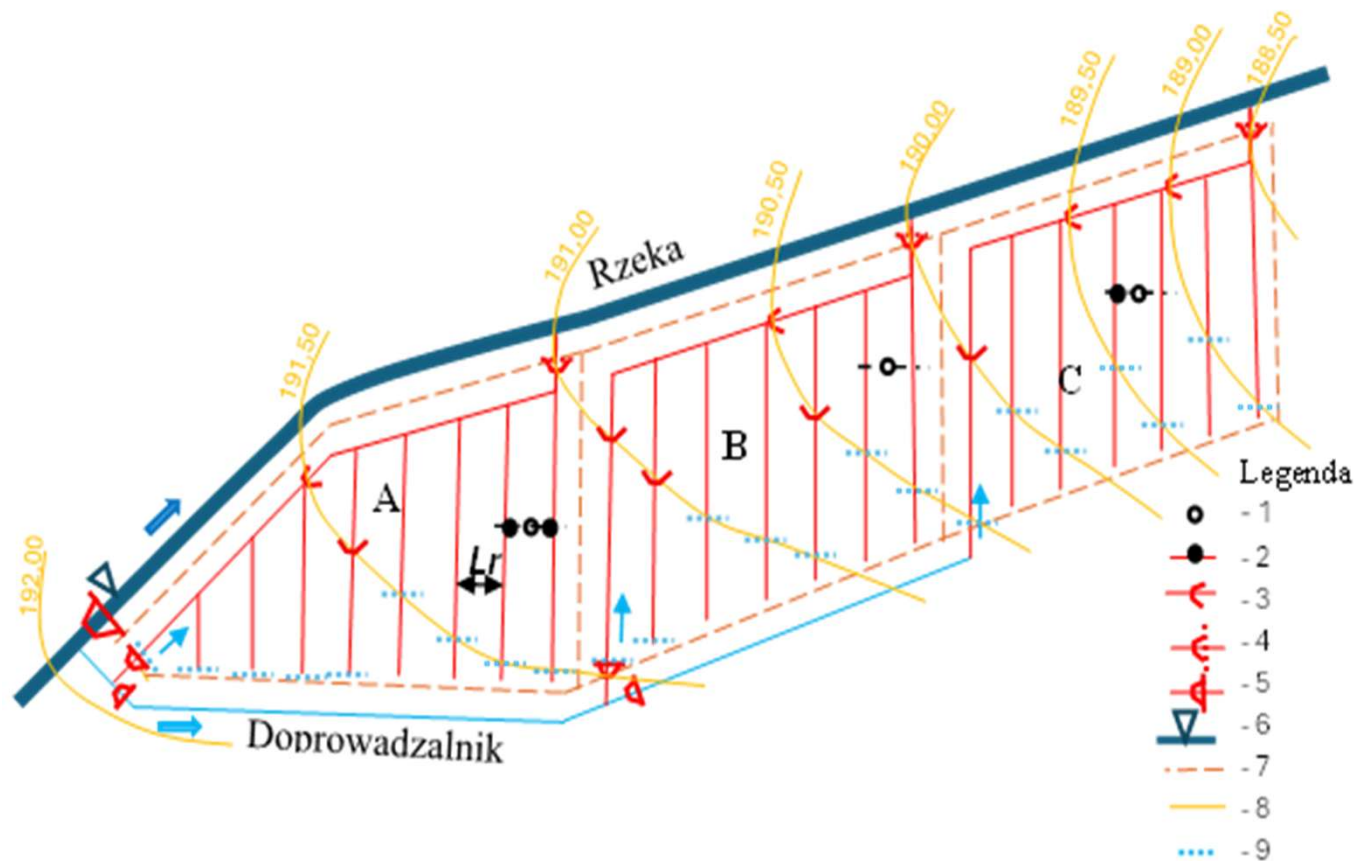
wody. Oznaczenia: $R_{p\max}$ - rzędna maksymalnego poziomu piętrzenia wody, $z_{\min}$ - minimalna norma odwodnienia gruntów ornych, 1 - regulator piętrzenia, 2 - wskaźnik ustawienia piętrzenia, 3 - przyrząd stały albo przenośny pomiaru stanu wody piętrzonej (Opr. E. Kaca - ITP-PIB)

Regulator kielichowy gwintowany,

(źródło: SZYMCZAK, KIERASIŃSKI, KLASICKA- ITP-PIB)

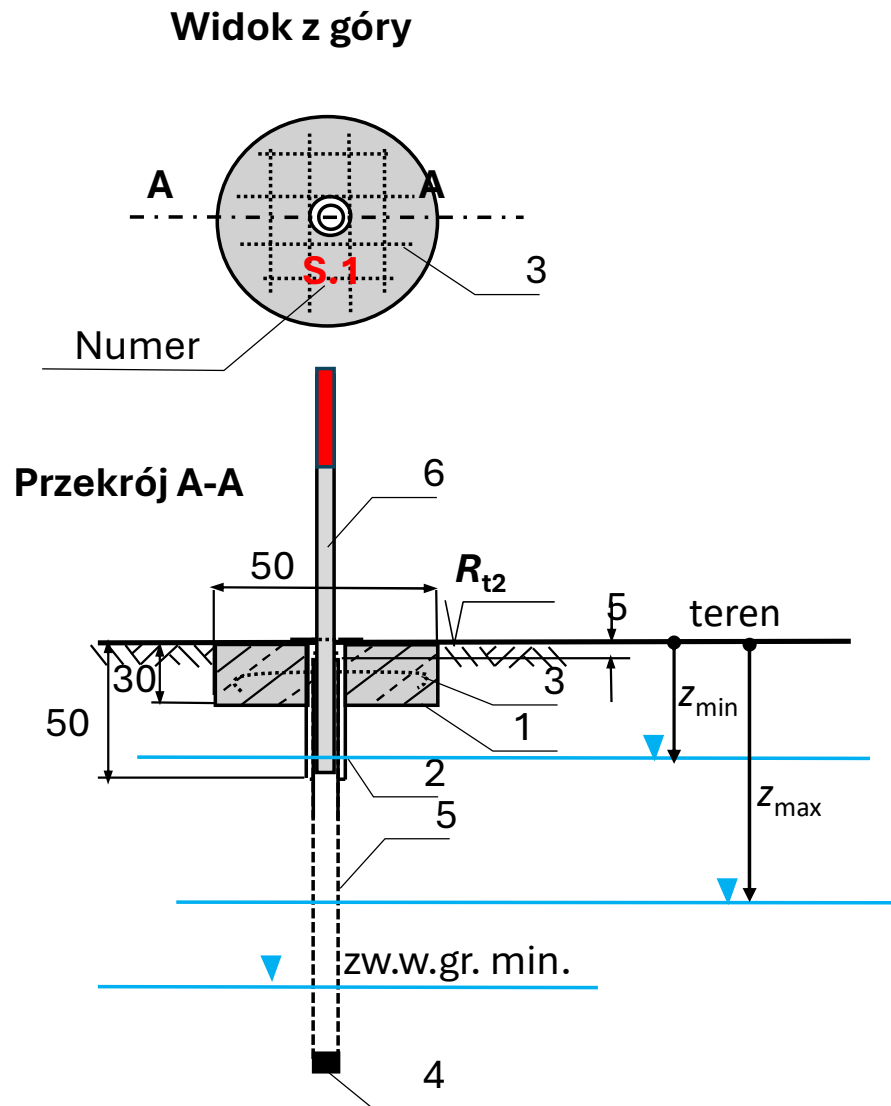
Grunty orne zdrenowane i wymagające melioracji odwadniających (natlenienia) w powiatach woj. łódzkiego
(stan z 2013 roku) wg J. Ostrowskiego -ITP

Powiat	Grunty orne zdrenowane		Szacunkowe potrzeby aktualne	
	tys. ha	%	tys. ha	%
1	2	3	4	5
bełchatowski	10	22	5	11
kutnowski	63	86	-	-
łaski	11	28	6	15
łęczycki	40	70	-	-
łowicki	45	62	2	3
łódzki wschodni	5	17	12	40
opoczyński	11	21	11	21
pabianicki	8	30	5	19
pajęczański	2	4	8	18
piotrkowski	27	32	19	22
poddębicki	16	29	8	15
radomszczański	4	6	15	22
rawski	7	14	15	29
sieradzki	39	41	-	-
skierniewicki	16	30	17	32
tomaszowski	8	14	17	30
wieluński	22	41	4	7
wieruszowski	15	47	-	-
zduńskowolski	11	46	4	17
zgierski	20	36	1	2
SUMA	380		149	

Dział nawadniany podsiąkowo z trzema dwudzielnymi kwaterami (Kw.) w układzie niezależnym, wyposażony w kompletny zestaw urządzeń kontrolno-pomiarowych do gospodarowania wodą z komputerowym wspomaganie.

- 1 – studzienka obserwacyjna (ew. uzupełniona o piezometr wód drugiego poziomu wodonośnego i o urządzenie do pomiaru wilgotności gleby),
- 2 – studzienka obserwacyjna w linii brzegowej rowu/w linii drena,
- 3 – regulator piętrzenia (zastawka piętrząca, przepust z piętrzeniem, mnych z regulacją piętrzenia wody),
- 4 – regulator piętrzenia i ew. przepływomierz (upust wody),
- 5 – regulator przepływu i przepływomierz (ujęcie wody, urządzenie rozrządu wody),
- 6 – profil wodowskazowy na cieku,
- 7 – granica kwatery,
- 8 – warstwica,
- 9 - granica zasięgu skutecznego podsiąku na kwaterze, (Opr. E. Kaca – ITP-PIB)

Studzienka obserwacyjna na łące/pastwisku:

1 – oczep żelbetowy grubości ok. 30 cm i średnicy około 50 cm,

2 – rura osłonowa z PCV zabetonowana w oczepie,

3 – siatka zbrojenia,

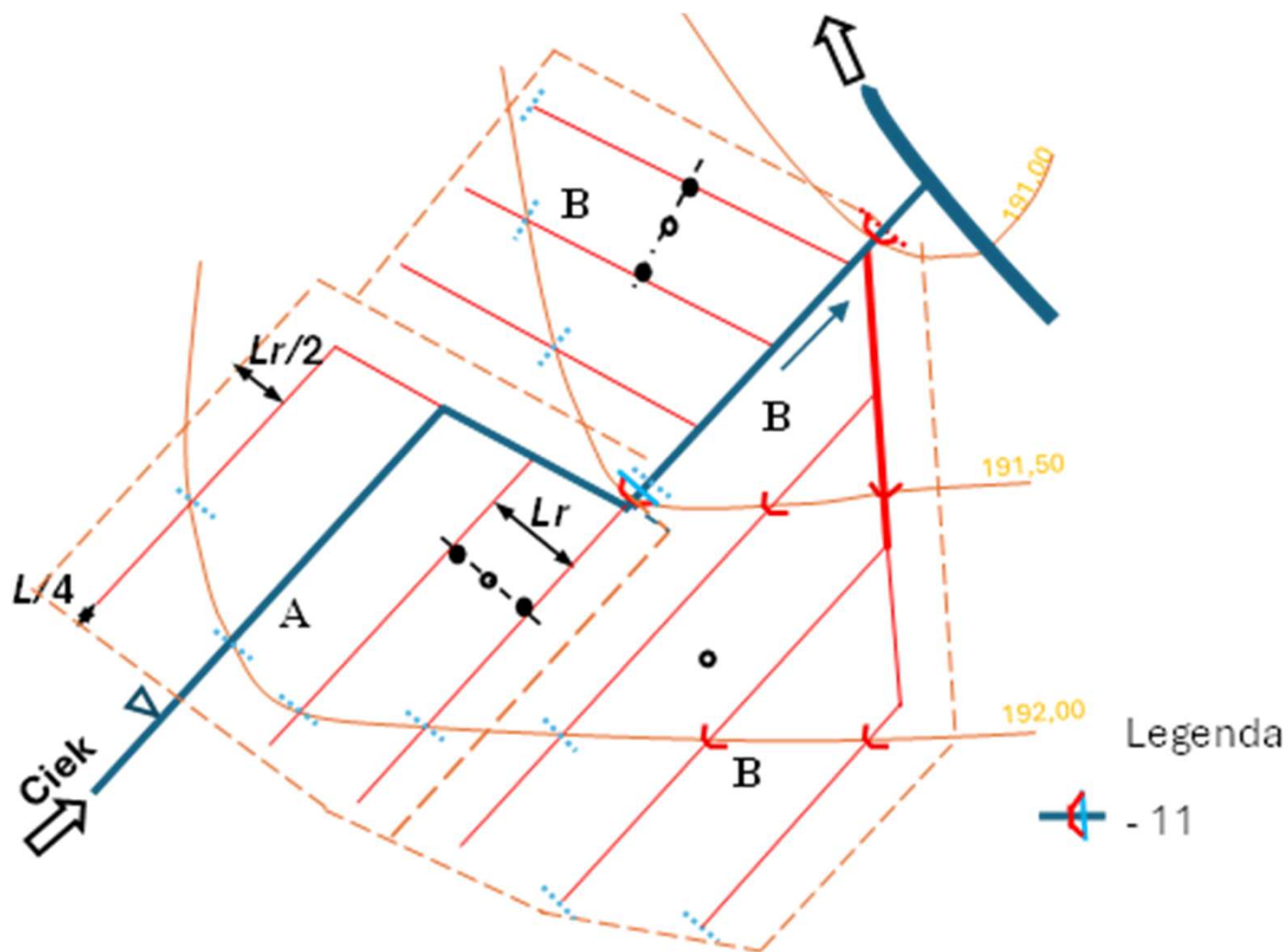
4 – denko,

5 – rura PCV średnicy min. 5 cm i długości 200 cm, w dolnej części na 2/3 długości perforowana i owinięta geowłókniną (np. ogrodniczą) przytwierdzoną do rury (sznurkiem, pończochą),

6 – świadek wysokości do 2 m, a jednocześnie zatyczka otworu studzienki/piezometru,

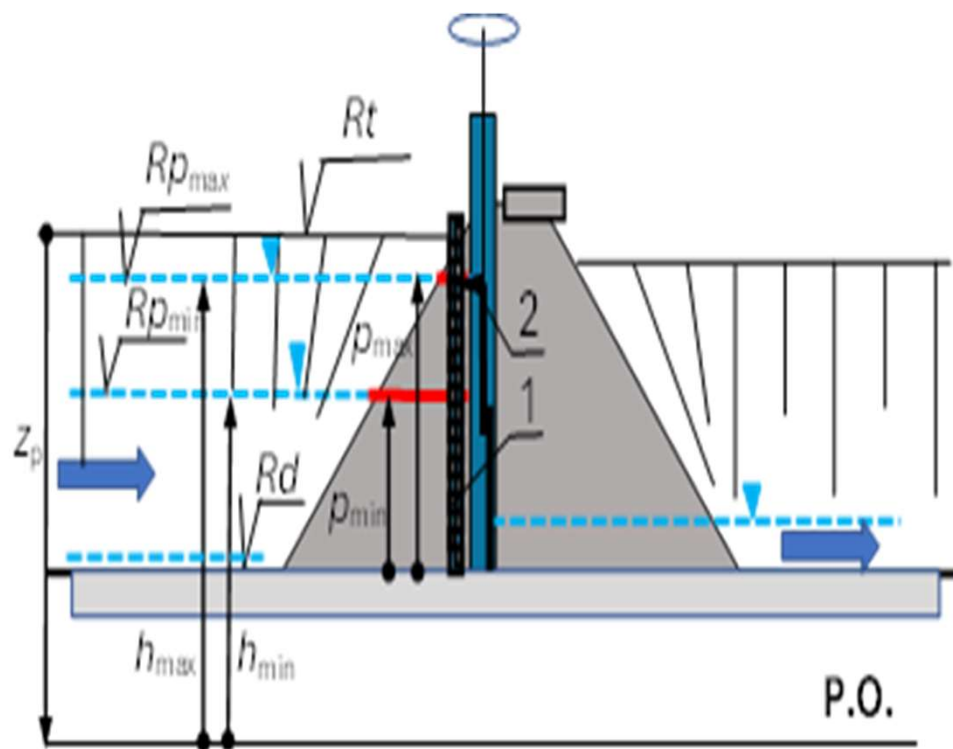
z_{min} , z_{max} – minimalna i maksymalna norma (głębokość) odwodnienia

(Opr. E. Kaca ITP-PIB)

Dział nawadniany, kwatery dwudzielne w systemie zależnym, wyposażony w kompletny zestaw urządzeń kontrolno-pomiarowych do gospodarowania wodą z komputerowym wspomaganie.

L – rozstawa rowów,
 11 - regulator piętrzenia, przepływu i przepływomierz w węźle rozrządu wody. (Opr. E. Kaca ITP-PIB)

Budowla piętrząca i jej charakterystyczne rzędne, z zaznaczonymi głównymi poziomami wody w rowie. Oznaczenia: Rp_{max} – rzędna maksymalnego poziomu piętrzenia wody na budowli, Rp_{min} – rzędna minimalnego poziomu piętrzenia wody na budowli, Rd – rzędna dna progu budowli piętrzącej. 1 – łąta wodowskazowa, 2 – wskaźnik nastawy wysokości piętrzenia (Opr. E. Kaca ITP-PIB)

Ażurowe zamknięcie szandorowe na zastawce

(fot. B. Kierasiński- ITP-PIB)

Brak możliwości
regulowania przepływu
i piętrzenia wody na budowli

Fot. B. Kierasiński ITP-PIB)

Brak możliwości regulowania
przepływu i piętrzenia wody na
budowli!!!
Poniżej piętrzenia praktyczny
brak przepływu wody!!!

(fot. E. Kaca ITP-PIB)

Zasuwa stalowa w zastawce melioracyjnej z ok. 1975 r.

Widoczna całkowicie skorodowana dolna krawędź zasuwy

Przykłady niezdalnych urządzeń melioracyjnych w systemach nawodnień podsiąkowych:
a) zakrzaczony rów odwadniająco-nawadniający, b) zastawka ze zniszczonym mechanizmem wyciągowym i zniszczoną zasuwą, c) skorodowana zasuwa stalowa
 (fot. E. Kaca ITP-PIB)

Modelowanie wpływu modernizacji systemów odwadniających na retencyjność gleb hydrogenicznych (dolinowych)

Nr	fn	Symbol	L	Lr	Ld	t	b	1:m	ro	Δ	D	k	zp	nMax	E	zn	Rmm	R
A	10,00	Rów	100	100	1000	1,00	0,50	1,00	0,05	0,30	7,00	3,00	1,00	0,19	0,0030	0,22	90	9042
B	8,40	Rów	120	120	700	1,00	0,50	1,00	0,05	0,30	5,50	3,00	1,00	0,19	0,0030	0,27	88	7401
C	66,30	Rów	130	150	5100	1,00	0,50	1,00	0,05	0,30	5,00	1,00	1,00	0,19	0,0030	0,71	47	30884
D																		
E																		
F																		
G																		
H																		
I																		
J																		
K																		
Wyszczególnienie													Jednostka		Wymiar			
Przyrost retencji melioracyjnej													m³		47327			
Przyrost retencji melioracyjnej													mm		56			

Imię i nazwisko obliczającego:
Edmund Kaca

Wykorzystana literatura

Uwarunkowania rozwoju melioracji wodnych w Polsce

(red. Nauk. E. Kaca). Woda Środowisko Obszary Wiejskie. Rozprawy naukowe i monografie nr 37.
2014. Wyd. ITP

E-Poradnik

Melioracje, retencja i gospodarka wodna w rolnictwie

Opracowanie ITP-PIB w Falentach (red. naukowa E. Kaca ITP-PIB)

2025

CDR Brwinów

**KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY**

**Rzeczpospolita
Polska**

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Dziękuję za uwagę!

Prof. dr hab. inż. Edmund Kaca
Instytut Technologiczno-Przyrodniczy
Państwowy Instytut Badawczy w Falentach

e.kaca@itp.edu.pl

USTAWA z dnia 20 lipca 2017 r.

Prawo wodne

Dz.U.2023.1478

Art. 16. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

21) **kanalach** - rozumie się przez to sztuczne koryta prowadzące wody w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna co najmniej 1,5 m przy ich ujściu lub ujęciu;

47) **rowach** - rozumie się przez to sztuczne koryta prowadzące wodę w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna mniejszej niż 1,5 m przy ujściu;

65) **urządzeniach wodnych** - rozumie się przez to urządzenia lub budowle służące do kształtowania zasobów wodnych lub korzystania z tych zasobów, w tym:

a) urządzenia lub budowle piętrzące, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także kanały i rowy,

Art. 33. 1. Właścicielowi gruntu przysługuje prawo **do zwykłego korzystania z wód** stanowiących jego własność oraz z wód podziemnych znajdujących się w jego gruncie.

2. Prawo do zwykłego korzystania z wód **nie uprawnia do wykonywania urządzeń wodnych** bez wymaganej zgody wodnoprawnej.

3. Zwykłe korzystanie z wód służy zaspokojeniu potrzeb własnego gospodarstwa domowego lub własnego gospodarstwa rolnego.

4. Zwykłe korzystanie z wód obejmuje:

1) pobór wód podziemnych lub wód powierzchniowych w ilości średniorocznie nieprzekraczającej 5 m³ na dobę;

2) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w ilości nieprzekraczającej łącznie 5 m³ na dobę.

Art. 389. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na:

6) wykonanie urządzeń wodnych;

Art. 394. 1. Zgłoszenia wodnoprawnego wymaga:

9) **wykonanie stawów**, które nie są napełniane w ramach usług wodnych, ale wyłącznie wodami opadowymi lub roztopowymi, lub wodami gruntowymi o powierzchni nieprzekraczającej 5000 m² oraz głębokości nieprzekraczającej 3 m od naturalnej powierzchni terenu, o zasięgu oddziaływania niewykraczającym poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, gdy zakład posiada uprzednią pisemną zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem na wykonanie stawu;

10) **przebudowa rowu** polegająca na wykonaniu przepustu lub innego przekroju zamkniętego na długości nie większej niż 10 m;

Art. 395. Pozwolenia wodnoprawnego albo zgłoszenia wodnoprawnego nie wymaga:

5) **wykonanie urządzeń** wodnych do poboru wód podziemnych na potrzeby zwykłego korzystania z wód z ujęć o głębokości do 30 m;

7) **pobór** wód powierzchniowych lub wód podziemnych w ilości średniorocznie nieprzekraczającej 5 m³ na dobę oraz wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w ilości nieprzekraczającej łącznie 5 m³ na dobę, na potrzeby zwykłego korzystania z wód;

11) **zatrzymywanie** wody w rowach, jeżeli zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, gdy zakład posiada uprzednią pisemną zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem na zatrzymywanie wody w rowach;

12) **hamowanie** odpływu wody z obiektów drenarskich, jeżeli zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, gdy zakład posiada uprzednią pisemną zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem na hamowanie odpływu wody z obiektów drenarskich;

15) przebudowa rowów w celu zatrzymywania wody, jeżeli zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, gdy zakład posiada uprzednią pisemną zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem na przebudowę rowów w celu zatrzymywania wody;

16) przebudowa obiektów drenarskich w celu hamowania odpływu wody, jeżeli zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, gdy zakład posiada uprzednią pisemną zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem na przebudowę obiektów drenarskich w celu hamowania odpływu wody;

Art. 395a. Przed wykonaniem robót, czynności lub urządzeń wodnych, o których mowa w art. 395 pkt 15 i 16, jest wymagane dokonanie powiadomienia:

1) właściwego organu Wód Polskich - w przypadku robót, czynności lub urządzeń wodnych wykonywanych przez podmioty inne niż Wody Polskie;

2. Powiadomienie zawiera:

1) oznaczenie zakładu dokonującego powiadomienia z podaniem jego siedziby i adresu;

2) określenie:

a) celu planowanych do wykonania robót, czynności lub urządzeń wodnych,

b) stanu prawnego nieruchomości, na której jest planowane wykonanie robót, czynności lub urządzeń wodnych,

c) w sposób opisowy zakresu planowanych do wykonania robót, czynności lub urządzeń wodnych, podstawowych parametrów charakteryzujących te roboty, czynności lub urządzenia wodne oraz warunków ich wykonania,

d) lokalizacji robót, czynności lub urządzeń wodnych, które są planowane do wykonania, z podaniem nazwy lub numeru obrębu ewidencyjnego wraz z numerem lub numerami działek ewidencyjnych oraz ich współrzędnymi,

e) planowanego terminu rozpoczęcia robót lub czynności.

3. Do powiadomienia dołącza się pisemne zgody właścicieli gruntów, na które będą oddziaływać planowane roboty, czynności lub urządzenia wodne, jeżeli uzyskanie tych zgód jest wymagane.